

เรื่องเสร็จที่ ๔๗/๒๕๐๘

ที่ สร.๐๕๐๓/๑๕๓๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

เรื่อง คำผิดในราชกิจจานุเบกษา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีที่ สร.๐๕๐๓/๑๕๓๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเรื่อง คำผิดในราชกิจจานุเบกษา

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีที่อ้างถึงความว่า กระทรวงการคลัง ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบอกแก้คำผิดของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๐๗ ในราชกิจจานุเบกษาว่า จะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะควรดำเนินการอย่างไรจึงจะมีผลสมบูรณ์ด้านกฎหมาย นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาเรื่องดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (นายปรีดี สมิตินันท์) ผู้แทนสำนักงาน ก.ต.ภ. (นายประเวศ วิริยารมภ์) และผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี(นายปลั่ง มีจุล) เข้าชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเสร็จแล้ว มีความเห็นว่าการแก้คำผิดตามปัญหาเรื่องนี้เป็น การแก้คำผิดในตัวอักษรและการเรียงพิมพ์ให้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับ

จึงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย ดังปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมกับหนังสือ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองร่างกฎหมาย

ที่ สร.๐๙๐๓/๑๕๔๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

เรื่อง คำผิดในราชกิจจานุเบกษา

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กระทรวงการคลังขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบอกแก้คำผิดของพระราชกำหนดพิภดัตตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๗ ในราชกิจจานุเบกษาว่า จะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะควรดำเนินการอย่างไรจึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาเรื่องดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (นายปรีดี สมิตินันท์) ผู้แทนสำนักงาน ก.ต.ภ. (นายประเวศ วิริยารมภ์) และผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (นายปลั่ง มีจุล) เข้าชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเสร็จแล้ว มีความเห็นว่า การแก้คำผิดตามปัญหาเรื่องนี้เป็น การแก้คำผิดในตัวอักษรและการเรียงพิมพ์ให้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับจึงมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย และให้เสนอบันทึกความเห็นไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองร่างกฎหมาย

ใช้เฉพาะในราชการ ไม่เป็นสิ่งพึงเปิดเผย

บันทึก

เรื่อง คำผิดในราชกิจจานุเบกษา

ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๐๕๐๓/๖๒๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๐๘ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการบอกแก้คำผิดของพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๗ ในราชกิจจานุเบกษาว่าจะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ขอรับคำแนะนำด้วยว่าจะควรดำเนินการอย่างไร จึงจะให้มีความสมบูรณ์ตามกฎหมาย นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่เป็นปัญหานี้ ทุกกรณีเมื่อได้ตรวจดูแล้วเห็นได้ว่าเป็นการแก้คำผิดอย่างธรรมดาอันเป็นการแก้ข้อบกพร่องในตัวอักษรและในการเรียงพิมพ์ เพื่อให้คำที่พิมพ์ผิดนั้นได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับ ซึ่งผู้แทนกระทรวงการคลังและผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้รับรองต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า การประกาศแก้คำผิดในราชกิจจานุเบกษานั้นเป็นการแก้ไขให้ถูกต้องตรงตามต้นฉบับเท่านั้น ดังตัวอย่างการแก้คำผิดในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๑๖ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๗ ซึ่งแก้คำผิดในหน้า ๓๙ ฉบับพิเศษของราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๑๔ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๗ หรือในหน้า ๔ ฉบับพิเศษของราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๑๑๕ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๐๗ ตามที่ได้แนบมา จึงเห็นว่าการแก้คำผิดในราชกิจจานุเบกษาตามกรณีที่เป็นปัญหานี้กระทำได้โดยมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย อนึ่งการแก้คำผิดเช่นนี้ก็เป็นหลักปฏิบัติที่กระทำกันในต่างประเทศ เช่น ฝรั่งเศส อเมริกาและอังกฤษ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมบันทึกนี้

(นายหยุด แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

(คำแปล)

เอกสารประกอบเรื่องคำผิดในราชกิจจานุเบกษา

๕๓. ข้อบกพร่องที่มีอยู่ในราชกิจจานุเบกษา อาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ในรูปการแก้คำผิดซึ่งจะต้องนำไปประกาศให้ทราบ การละเลยจะทำให้มีผลเสียเพิ่มมากขึ้นและการแก้คำผิดจะทับทวียิ่งขึ้น เคยปรากฏว่าได้มีผู้นำวิธีแก้คำผิดไปใช้ในการแก้ไขข้อความที่ไม่เหมาะสมภายหลังที่กฎหมายได้ผ่านสภาไปแล้ว แต่ทว่าได้มีคำพิพากษาของศาลวินิจฉัยไว้ว่า การแก้คำผิดจะนำมาใช้ได้เฉพาะการแก้ข้อบกพร่องในตัวอักษร และจะนำมาใช้กับการแก้ไขข้อความที่ชอบด้วยกฎหมายไม่ได้

(จาก Repertoire de Droit Administratif)

คำผิดและการตกหล่น

ศาลไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการพิจารณาโดยถือว่ารัฐสภาได้กระทำความผิดพลาดไป เนื่องจากมีข้อสันนิษฐานที่หนักแน่นว่ารัฐสภาไม่กระทำการผิดพลาด หากพบว่ามีคำผิดในกฎหมาย จะต้องให้ผู้บัญญัติกฎหมายเป็นผู้แก้ และมีโชหน้าที่ของศาลที่จะแก้คำผิดนั้น เมื่อการสอดแทรกข้อความลงในกฎหมายใดเพื่อให้เห็นความมุ่งหมายอันชัดแจ้งของกฎหมายนั้น โดยเพียงแต่ข้อบกพร่องของภาษาและแก้ถ้อยคำที่พิมพ์ผิดอย่างเห็นได้ชัดหรือแก้ไขที่ผิดให้ถูกต้อง เป็นสิ่งที่พึงกระทำได้ แต่บทบัญญัติใดที่ไม่ปรากฏในกฎหมายนั้นจะถือโดยปริยายว่าเป็นสิ่งบกพร่องที่(ศาล)จะต้องแก้ไขหาได้ไม่

ถึงแม้ว่า ตามหลักจะไม่อนุญาตให้เพิ่มเติมข้อตกหล่นในพระราชบัญญัติได้ทั้งที่ข้อตกหล่นนั้นเกิดขึ้นโดยไม่เจตนาก็ตาม แต่หากว่าคำใดโดยเฉพาะของกฎหมายมีความหมายคลุมเครือหรือน่าสงสัยและไม่ถูกหลักไวยากรณ์ และเจตนาของผู้บัญญัติกฎหมายในการแปลความหมายของกฎหมายนั้นทั้งฉบับเป็นที่ชัดแจ้งแล้ว เพื่อให้กฎหมายนั้นมีผลบังคับได้ และเพื่อหลีกเลี่ยงความพิลึกหรือความอยุติธรรมอันเห็นได้ชัด จึงอนุญาตให้

๑) ไม่รับคำหรือวลีที่มีเกินมา หากคำหรือวลีนั้นไม่สามารถมีความหมายเป็นอย่างอื่นไปได้

๒) เพิ่มเติมคำ หรือข้อความที่ตกหล่น

๓) ย้ายตำแหน่งของคำ หรือแทรกคำหรือเปลี่ยนแปลงคำโดยวิธีอื่นใด

๔) อ่านคำปฏิเสธเป็นคำรับ หรือคำรับเป็นคำปฏิเสธ

๕) ตีความหมายของคำในทางที่เป็นไปได้ แม้ว่าความหมายนั้นมีใช่เป็นความหมายตามปกติของคำนั้น

๖) ขยายความหมายที่แท้จริงของคำ

(Halsbury's ข้อ ๒๓๒ หน้า ๒๑๙)

ความถูกต้องตรงกับของกฎหมายที่บัญญัติขึ้น และกฎหมายที่พิมพ์โฆษณา

แม้จะถือว่า การพิมพ์โฆษณากฎหมายโดยที่ไม่มีบทบัญญัติให้ใช้กฎหมายนั้น เท่ากับไม่มีการพิมพ์โฆษณาก็ตาม แต่ก็มีหลักทั่วไปอยู่ว่า ข้อผิดพลาดในการพิมพ์โฆษณาซึ่งไม่ทำให้เนื้อหาหรือผลทางกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไป ไม่ทำให้การพิมพ์โฆษณานั้นเสียไปด้วย และให้ถือว่ากฎหมายที่พิมพ์ขึ้นประจำปีซึ่งรัฐมนตรีได้รับรองความถูกต้องตามระเบียบแล้วนั้น เป็นหลักฐานเบื้องต้นของความถูกต้องและความแท้จริงของกฎหมายที่พิมพ์ขึ้นนั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายซึ่งได้จัดพิมพ์ขึ้นโดยการและการรับรองความถูกต้องโดยรัฐมนตรีนั้น ก็หาได้ฟังเป็นยุติไม่ เมื่อมีข้อแตกต่างหรือความขัดแย้งกันในบทบัญญัติของกฎหมายฉบับที่ได้พิมพ์ขึ้นกับต้นฉบับที่ประธานของผู้บัญญัติกฎหมายได้ลงนามทั้งได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการมรัฐ และได้มอบให้กับเจ้าหน้าที่ที่ถูกต้องแล้ว ให้ถือว่ากฎหมายต้นฉบับเป็นฉบับที่มีผลบังคับ อย่างไรก็ตาม มีหลักที่รับรองกันว่าเมื่อได้มีการยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายที่ทางราชการได้จัดพิมพ์ขึ้นจำหน่าย ให้ถือว่าเป็นการยืนยันว่ากฎหมายนั้นเป็นไป(มีบทบัญญัติ)ตามที่ได้พิมพ์ขึ้น ถึงแม้จะมีข้อแตกต่างระหว่างกฎหมาย(ที่ได้พิมพ์ขึ้น)นั้นกับต้นฉบับก็ตาม

(American Jurisprudence ข้อ ๑๓๖ หน้า ๑๒๒)

การแก้คำผิดของกฎหมาย

ตามหลักทั่วไป ศาลไม่ยอมแก้คำผิดในกฎหมาย หลักอันนี้ได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติกันมา ทั้ง ๆ ที่ศาลอาจจะเชื่อจากสิ่งแวดล้อมภายนอกว่า ผู้บัญญัติกฎหมายมีเจตนาที่จะบัญญัติความอย่างหนึ่งซึ่งแตกต่างไปจากที่ได้บัญญัติ(ตรา) ไว้อย่างมากมายปัญหาไม่ว่าที่ประชุมใหญ่(ของสภานิติบัญญัติของมรัฐ)มีเจตนาจะบัญญัติอะไร แต่อยู่ที่ว่าความหมายของสิ่งที่บัญญัติขึ้นนั้นคืออะไรต่างหาก อย่างไรก็ตาม มีหลายกรณี queถือว่าเหมาะสมที่ให้แก่คำผิดของกฎหมายได้ ในเรื่องนี้มีหลักที่รับรองกันว่า มิให้คำนึงถึงการเขียน(การพิมพ์)ผิดพลาด และให้แก้คำผิดที่เห็นได้อย่างชัดเจนได้ และให้แก้ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการพรรณนา-ลักษณะของสิ่งของหรือวัตถุนั้นเป็นความมุ่งหมายที่แท้จริงของกฎหมายนั้นได้ หากการเขียนผิดนั้นทำให้การตีความหมายของกฎหมายเป็นไปอย่างไม่สมเหตุผล ให้ใช้คำหรือตัวเลขที่เหมาะสมแทนได้ หากสามารถหาคำหรือตัวเลขเช่นนั้นมาได้จากการอ้างอิงถึงข้อความหรือบทบัญญัติของกฎหมายอื่น หลักอันนี้เป็นเพียงการช่วยให้การตีความหมายของถ้อยคำที่เคร่งครัดในกฎหมาย สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เห็นได้ชัดเจน หลักอันนี้ให้ใช้บังคับได้ในเมื่อการแก้ไขคำผิดเช่นนั้นไม่ทำให้บทบัญญัติส่วนหนึ่งส่วนใดของกฎหมายนั้นต้องยกเลิกไป

(American Jurisprudence ข้อ ๒๓๒ หน้า ๒๑๙)